

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
22 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1985

ΤΕΥΧΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
49

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

Τροποποίηση και συμπλήρωση του από 3.9.83 Π.Δ/τος «Τρόπος έκδοσης οικοδομικών αδειών και έλεγχος των ανεγειρομένων οικοδομών» (ΦΕΚ 394/18.9.83 τ. Δ').

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του τρίτου εδαφίου της παρ. 12 του άρθρου 17 του Ν. 1337/83 (ΦΕΚ 33/Α) για «επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις».

2. Την υπ' αριθμ. 823/1984 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας με πρόταση του Υπουργού Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1.

Στο τέλος του άρθρου 9 του από 3.9.83 Π.Δ. και πριν από το παράρτημα προστίθεται εδάφιο 3 ως εξής:

«3. Για εργασίες ανέγερσης ή εγκατάστασης αυτοτελών βοηθητικών κτιρίων όσης επιφανείας ορίζουν οι ισχύουσες διατάξεις, απλών αυτοτελών αγροτικών αποθηκών επιφανείας μέχρι 100 μ², αυτοτελών ανοικτών υποσπέντων επιφανείας μέχρι 100 μ², αυτοτελών απλών κτιρίων εκτροφής ζώων (στάβλοι) επιφανείας μέχρι 100 μ², αυτοτελών επαγγελματικών αποθηκών επιφανείας μέχρι 100 μ² και προσθηκών (καθ' ύψος ή καθ' επέκταση) σε κατοικίες ή καταστήματα επιφανείας μέχρι 60 μ², η τήρηση των παρακάτω σημείων των προδιαγραφών για την σύνταξη και παρουσίαση των μελετών για την έκδοση οικοδομικών αδειών δεν είναι υποχρεωτική:

α) Στο άρθρο 11 οι παράγραφοι 2.5 και 2.6, στα σχέδια των κατόψεων της ίδιας παραγράφου 2, τα σημεία γ, ζ, θ, ιβ, ιγ, ιδ, ιε, ιστ από την παράγραφο 2.7. τουλάχιστον μια όψη από την παράγραφο 2.8. τουλάχιστον 1 τομή και τα σημεία 1.2 και τέλος η παράγραφος 3 και

β) Στο άρθρο 12 οι παράγραφοι 2.7 και 3».

Άρθρο 2.

Το παράρτημα του άρθρου 9 του ιδίου Π.Δ/τος διαρθρώνεται σε άρθρα και αντικαθίσταται ως εξής, το δε άρθρο 10 αυτού αριθμείται ως άρθρο 17.

«Άρθρο 10.

Προδιαγραφές σύνταξης τοπογραφικών διαγραμμάτων.

1. Ενός σχεδίου περιοχές.

Το τοπογραφικό διάγραμμα προκύπτει από επακριβή αποτύπωση και περιλαμβάνει οπωσδήποτε:

α) Το οικοπέδο που πρόκειται να χτιστεί η οικοδομή. Όταν υπάρχουν όμορα οικοπέδα με υλοποιημένα όρια για τα οποία ο μελετητής διαπιστώνει ότι δεν είναι οικοδομήσιμα ή υπάρχουν στο άρθρο 25, παράγρ. 1 του Ν. 1337/83 απαιτείται η αποτύπωση και ο χαρακτηρισμός τους.

Τα όρια του οικοπέδου πρέπει να σημειώνονται με έντονη αξονική γραμμή, να επισημαίνονται οι κορυφές τους, να γράφονται οι διαστάσεις και ότι άλλο στοιχείο χρειάζεται για το σαφή γεωμετρικά προσδιορισμό του και να υπολογίζεται το εμβαδόν του.

β) Τη θέση και τις διαστάσεις των κτισμάτων που υπάρχουν στο οικοπέδο και αυτών που πρόκειται να κατασκευαστούν.

γ) Ύψόμετρα στις κορυφές και άλλα χαρακτηριστικά σημεία του οικοπέδου εξαρτημένα από την αφετηρία μέτρησης του ύψους.

δ) Το περίγραμμα του Ο.Τ. και τους δρόμους που το περιβάλλουν με τα πλάτη και τις ονομασίες τους.

Εάν μπροστά ή απέναντι από το πρόσωπο ή τα πρόσωπα του οικοπέδου ή δίπλα του υπάρχουν ρυμοτομούμενες ιδιοκτησίες, αυτές αποτυπώνονται ακριβώς για να διαπιστώνεται ο πραγματικός κοινόχρηστος χώρος.

ε) Το τμήμα του ρέματος, τον προϋφιστάμενο του 1923 δρόμο και τις εναέριες γραμμές μεταφορές υψηλής τάσης της ΔΕΗ, που τυχόν διασχίζουν το Ο.Τ.

στ) Απόσπασμα από το εγκεκριμένο ρυμοτομικό σχέδιο που απεικονίζει το Ο.Τ. όπου το οικοπέδο και τα Ο.Τ. που το περιβάλλουν.

ζ) Τους όρους δόμησης.

η) Τον προσδιορισμό με τρόπο σαφή της ρυμοτομικής και οικοδομικής γραμμής, σύμφωνα με την ρυμοτομία που ισχύει, βάσει των τεχνικών εκθέσεων που ήδη υπάρχουν.

Όταν δεν υπάρχουν τεχνικές εκθέσεις υπάρχει όμως σαφώς διευκρινισμένη οικοδομική γραμμή, το κτίσμα τοποθετείται πάνω σ' αυτή. Όταν δεν υπάρχει διευκρινισμένη Ο.Γ. ακολουθείται η διαδικασία σύνταξης τεχνικής έκθεσης σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Ο προσδιορισμός της Ο.Γ. δεν απαιτείται σε περίπτωση προσθήκης σε κτίσμα που κατασκευάστηκε με άδεια και βάσει αυτής έχει προσδιοριστεί η Ο.Γ.

Το τοπογραφικό διάγραμμα συντάσσεται σε κλίμακα 1:200 ή 1:500 ανάλογα με το μέγεθος του οικοδομικού τετραγώνου και είναι προσανατολισμένο.

Οι σχετικές δηλώσεις που μέχρι τώρα κινηθήσαν στο τοπογραφικό καταργούνται.

2. Εκτός σχεδίου περιοχές - οικισμοί προ του 1923.

Το τοπογραφικό διάγραμμα προκύπτει από επακριβή αποτύπωση και περιλαμβάνει οπωσδήποτε :

α) Το γήπεδο ή οικοπέδο που πρόκειται να χτιστεί η οικοδομή σε κλ. 1 : 500 ή 1 : 200 ανάλογα με την έκτασή του. Τα όρια του γηπέδου ή οικοπέδου πρέπει να σημειώνονται με έντονη αξονική γραμμή να επισημαίνονται οι κυρτές του, να γράφονται οι διαστάσεις και να υπολογίζεται το εμβαδόν του.

Επίσης, σημειώνονται τα σημεία τομής της περιμέτρου του γηπέδου ή οικοπέδου με τις πλευρές των όμορων και οι κατευθύνσεις των πλευρών αυτών, όσα ονόματα ιδιοκτητών των όμορων ιδιοκτησιών είναι γνωστά, καθώς και το όριο απαλλοτρίωσης δρόμου ή σιδηροδρομικής γραμμής ή δασικής έκτασης ή αιγιαλού και παραλίας για την σωστή τοποθέτηση της οικοδομής ή της περιφράξης για την οποία ζητείται η άδεια.

β) Την θέση και τις διαστάσεις των χτισμάτων που υπάρχουν στο οικόπεδο με χαρακτηρισμό (αριθμό ορόφων χρήση κτιρίου).

γ) Τους δρόμους που τυχόν το περιβάλλουν με τα πλάτη, τις ονομασίες τους και το χαρακτηρισμό τους (εθνικός, επαρχιακός, δημοτικός, κοινοτικός, αγροτικός, ιδιωτικός).

δ) Το τμήμα του ρέματος και τις εναέριες γραμμές μεταφοράς υψηλής τάσης της ΔΕΗ, που τυχόν διασχίζουν το γήπεδο.

ε) Οδοιπορικό σκαρίφημα που απεικονίζει το οικόπεδο ή γήπεδο με τις αποστάσεις του από κοντινά σημεία (εκκλησίες, δημόσιους δρόμους, κ.α.) κατά τρόπο που να μπορεί η υπηρεσία να το εντοπίζει στο έδαφος.

Για την εντός ζώνης δόμηση στο τοπογραφικό διάγραμμα απαιτούνται επίσης οι ιδανικές προεκτάσεις των απέναντι οδών του συγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, καθώς και η απόσταση του οικοπέδου ή γηπέδου από το όριο του συγκεκριμένου σχεδίου ή το όριο του πριν από το 1923 οικισμού.

Στις περιπτώσεις ειδικών διαταγμάτων όρων δόμησης υποβάλλεται απόσπασμα από το σχέδιο που συνοδεύει το δ/γμα και για τους πριν το 1923 οικισμούς απόσπασμα από το σχέδιο καθορισμού των ορίων του οικισμού όπου φαίνεται η θέση του οικοπέδου.

στ) Τους όρους δόμησης.

Άρθρο 11.

Προδιαγραφές σύνταξης αρχιτεκτονικών μελετών.

Η αρχιτεκτονική μελέτη περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία :

1. Διάγραμμα κάλυψης
2. Σχέδια κατασκευής
3. Σχέδια λεπτομερειών
4. Σχέδια αποτύπωσης υπάρχουσας κατάστασης σε περίπτωση προσθήκης επισκευής, διασκευής, διαρρυθμίσεως.
5. Τεχνική περιγραφή.

1. Διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1 : 100 ή 1 : 200

Το διάγραμμα κάλυψης προκύπτει από υπεύθυνη αποτύπωση και περιλαμβάνει :

α) Το οικόπεδο με όλες τις διαστάσεις του, με όλες τις πλευρές του και το εμβαδόν του.

β) Τα χτίσματα, τις διαστάσεις τους, τη θέση τους σε σχέση με τις οικοδομικές γραμμές και τα πλάγια όρια του οικοπέδου, τις προσόψεις (εξώστες, κλπ.), τις εσοχές και ότι άλλο στοιχείο είναι απαραίτητο για τον υπολογισμό της κάλυψης, της δόμησης, του ύψους, κλπ. του κτιρίου.

Σε περιπτώσεις προσθήκης περιέχονται και τα παλαιά χτίσματα με όλα τα παραπάνω στοιχεία και επί πλέον τους αριθμούς των αδειών τους ή των τίτλων ή των αποφάσεων εξαίρεσής τους από την κατεδάφιση αν η ανέγερσή τους ήταν αυθαίρετη.

γ) Τους υπολογισμούς της επιτρεπόμενης και πραγματικού ύψους κάλυψης και δόμησης, του μέγιστου επιτρεπόμενου ύψους των πλάγιων και οπίσθιων αποστάσεων, των προσεγγίσεων, τον υπολογισμό των αναγκών σε χώρους στάθμευσης και τον τρόπο κάλυψής τους.

δ) Σχηματική τομή στην οποία υπάρχουν το συνολικό ύψος του χτισματος, το ύψος για την εξάντληση του συντελεστή δόμησης τα ύψη των ορόφων και οι στάθμες τους από την υψομετρική αφετηρία.

Όπου χρειάζεται να αιτιολογηθούν τα παραπάνω γίνεται αναφορά στα σχετικά άρθρα του Π.Ο.Κ. στις ειδικές διατάξεις, στις εγκυκλίους και στις αποφάσεις (παρακλίσεις κλπ.) που εφαρμόζονται.

2. Σχέδια κατασκευής.

Τα σχέδια κατασκευής συντάσσονται σε κλίμακα 1 : 50.

Σε περιπτώσεις μεγάλων κτιρίων ή συγκροτημάτων κτιρίων, είναι δυνατόν να συντάσσονται τα σχέδια της γενικής διάταξης των κατόψεων των όψεων και των τομών σε κλίμακα 1 : 100 ή 1 : 200 τα οποία όμως συνοδεύονται από σχέδια τμημάτων του κτιρίου ή των επί μέρους κτιρίων σε κλίμακα 1 : 50.

Στα σχέδια κατασκευής περιλαμβάνονται οπωσδήποτε :

2.1. Κάτοψη χάραξης γενικών εκσκαφών. Εξάρτηση από οικοδομικές γραμμές, στάθμες, εκσκαφής εξαρτημένες από αφετηρία μέτρησης υψών.

2.2. Κάτοψη ή κατόψεις υπογείου.

2.3. Κάτοψη ισόγειου.

2.4. Κατόψεις όλων των λοιπών ορόφων.

2.5. Κάτοψη δώματος ή στέγης.

2.6. Κάτοψη διαμόρφωσης ανάλυπτων χώρων που περιέχει όλες τις κατασκευές που γίνονται σ' αυτούς (κλίμακες, μανδρότοιχοι, τοίχοι αντιστήριξης, χώροι στάθμευσης, κλπ.) με τις διαστάσεις και στάθμες τους. Σε περιπτώσεις δόμησης εκτός σχεδίου σε μεγάλα γήπεδα, το σχέδιο αυτό περιέχει τη διαμόρφωση του άμεσου περιβάλλοντος του κτιρίου και τις κατασκευές που αναφέρονται στην πρόσβαση του κτιρίου. Το σχέδιο αυτό, μπορεί να γίνεται και σε κλίμακα 1 : 100 ή 1 : 200. Αυτό το σχέδιο μπορεί να παραληφθεί αν όλα τα παραπάνω στοιχεία υπάρχουν στο διάγραμμα κάλυψης ή στην κάτοψη ισόγειου. Οι κατόψεις όλων των επιπέδων (υπόγειο, ισόγειο, πατάρι σε αίθουσες, όροφοι, δώμα ή στέγη) περιέχουν :

α) Τις οικοδομικές γραμμές.

Εξάρτηση της οικοδομής απ' αυτές στο ίδιο σχέδιο ή σε άλλο μικρότερης κλίμακας μέσα στον ίδιο πίνακα όπου καθορίζεται η θέση του συγκεκριμένου ορόφου σε σχέση με το οικόπεδο και το συνολικό χτίσμα.

β) Βοριά.

γ) Τα φερόντα κατακόρυφα στοιχεία στις πραγματικές τους διαστάσεις με διαφοροποίηση σχεδίασης.

δ) Τα στοιχεία πλήρωσης σε συνάρτηση με την μελέτη θερμομόνωσης και τη λειτουργία των κουφωμάτων.

ε) Την ονομασία των χώρων κύριων και βοηθητικών.

στ) Τις απαραίτητες εξωτερικές διαστάσεις, τις διαστάσεις όλων των χώρων και των τοίχων.

ζ) Θέσεις και λειτουργία κουφωμάτων, διαστάσεις (άνοιγμα, ποδιά, πρέχι).

η) Θέσεις τομών.

θ) Αναφορά στα σχέδια λεπτομερειών.

ι) Φορά κλιμάκων και αριθμός βαθμίδων.

ια) Στάθμες τελικού δαπέδου.

ιβ) Ένδειξη των χώρων όπου υπάρχουν ανοικτοί εξώστες.

ιγ) Θέσεις ειδών υγιεινής, νεροχύτων, συσκευών κουζίνας, κλπ. στοιχείων ειδικών εγκαταστάσεων σε συνάρτηση με τις αντίστοιχες μελέτες.

ιδ) Θέσεις ντουλαπιών.

ιε) Ένδειξη απορροής υδάτων βεραντών, εξωστών, κλπ.

ιστ) Ρύσεις και θέσεις υδρορροών προκειμένου για την κάτοψη δώματος ή στέγης.

ιζ). Υπολογισμός του εμβαδού και όγκου των κτισμάτων για τον ογκομετρικό.

2.7. Όψεις.

Όλες οι όψεις του κτίσματος (πρόσψη, πίσω όψη και πλάγιες όταν υπάρχουν).

Στις όψεις περιέχονται όλα τα στοιχεία που τις διαμορφώνουν στις πραγματικές τους θέσεις και διαστάσεις και αναγράφονται τα υλικά μόρφωσης και επικάλυψης.

Στις όψεις αναγράφονται τα μέγιστα πραγματοποιούμενα ύψη και η στάθμη του δαπέδου της κύριας εισόδου του κτιρίου αναφορικά με την αφετηρία μέτρησης υψών.

2.8. Τομές.

Δύο τουλάχιστον κάθετες ή μια στην άλλη τομές από τις οποίες ή μια οπωσδήποτε στο κλιμακοστάσιο.

Οι τομές περιέχουν :

1. Το κτίριο και τον περιβάλλοντα χώρο σε αντιστοιχία με το σχέδιο διχρόμωσης ακάλυπτων χώρων.

2. Τα φέροντα στοιχεία που τέμνονται στα πραγματικά υπό κλίμακα μεγέθη, με διαφοροποίηση στον τρόπο σχεδίασης.

3. Τα στοιχεία πλήρωσης σε συνάρτηση με την μελέτη θερμομόνωσης.

4. Όλα τα ελεύθερα ύψη ορόφων, στάθμες δαπέδων με αναφορά στην αφετηρία μέτρησης υψών, συνολικά πάχη δαπέδων και ορόφων.

5. Πρόβολές των λοιπών στοιχείων.

6. Αναφορά στα σχέδια λεπτομερειών.

3. Σχέδια λεπτομερειών.

Τα σχέδια λεπτομερειών που δεν αποτελούν κατ' ανάγκη χωριστά σχέδια συντάσσονται σε κλίμακα τουλάχιστον 1:20 και περιλαμβάνουν :

α) Τομές σε χαρακτηριστικές θέσεις που δείχνουν τις οικοδομικές λεπτομέρειες.

Οι λεπτομέρειες αυτές, ανάγονται με ενδείξεις στις γενικές τομές.

β) Σχέδια κλιμάκων, κατόψεις με ακριβή προσδιορισμό της χάραξης και αριθμηση βαθμίδων.

γ) Χαρακτηριστικές τομές με επικαλύψεις και χρησιμοποιούμενα υλικά.

δ) Αποτύπωση υπάρχουσας κατάστασης.

Η αποτύπωση της υπάρχουσας κατάστασης περιλαμβάνει :

α) Κατόψεις όλων των επιπέδων με γενικές εξωτερικές διαστάσεις με τη θέση και το μέγεθος των εξωτερικών κουφωμάτων και με ονομασία χώρων.

β) Φωτογραφίες όλων των όψεων.

5. Τεχνική περιγραφή του έργου.

α) Θέση και περιοχή οικοπέδου ή γηπέδου.

β) Επιφάνεια οικοπέδου ή γηπέδου.

γ) Καλυπτόμενη επιφάνεια και όγκος κτιρίου.

δ) Αριθμός, χρήση και εμβαδόν των ορόφων.

ε) Περιγραφή και εμβαδόν των οριζόντιων ιδιοκτησιών και υπολογισμός του μέσου εμβαδού κατοικιών του κτιρίου.

στ) Τρόπος κατακόρυφης επικοινωνίας.

ζ) Τρόπος κατασκευής και υλικά των βασικών οικοδομικών εργασιών.

Αρθρο 12.

Προδιαγραφές σύνταξης στατικών μελετών.

Η στατική μελέτη περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία :

1. Τεύχη υπολογισμών.

2. Σχέδια φέρουσας κατασκευής.

3. Σχέδια λεπτομερειών.

1. Τεύχη υπολογισμών.

1.1. Έκθεση που περιλαμβάνει :

α) Περιγραφή του έργου (αριθμός ορόφων, προβλέψεις επεκτάσεων, χρήσεις).

β) Το είδος της κατασκευής (οπλισμένο σκυρόδεμα σιδηρά ή ξύλινη κατασκευή, κλπ.).

γ) Το είδος των φορέων.

δ) Τις μεθόδους υπολογισμού.

ε) Τις παραδοχές σε ότι αφορά το φορτίο σύμφωνα με τον κανονισμό φορτίσεων συμπεριλαμβανομένων και των στοιχείων πλήρωσης, επικάλυψης κλπ.

στ) Την ποιότητα των υλικών κατασκευής και τις επιτρεπόμενες τάσεις τους (σκυρόδεμα, σίδηρο ξύλο).

ζ) Το είδος του εδάφους θεμελίωσης και την επιτρεπόμενη τάση του.

η) Την περιοχή σεισμικότητας και τον σεισμικό συντελεστή.

1.2. Υπολογισμοί των στατικών μεγεθών και διατομών όλων των φερόντων στοιχείων, των τάσεων και των παραμορφώσεων που αναπτύσσονται σε σχέση με τις επιτρεπόμενες.

1.3. Αντισεισμικό έλεγχο ή αιτιολόγηση στην περίπτωση που δεν υπάρχει.

2. Σχέδια φέρουσας κατασκευής.

Τα σχέδια της φέρουσας κατασκευής είναι σε ίδια κλίμακα με τα αντίστοιχα της αρχιτεκτονικής μελέτης και περιλαμβάνουν κατόψεις όλων των ορόφων, κατόψη θεμελίων και σχηματική τομή.

Τα σχέδια αυτά περιέχουν :

2.1. Παραδοχές όπως στην έκθεση (1.1.ε - 1.1.η).

2.2. Τα γεωμετρικά μεγέθη των φερόντων στοιχείων.

2.3. Τους οπλισμούς σε περιπτώσεις φορέων οπλισμένου σκυροδέματος. Εκτός από τους κύριους οπλισμούς πρέπει να αναγράφονται απαραίτητα οι συνδετήρες, οι οπλισμοί διατομής και κάθε άλλος οπλισμός που προκύπτει από την στατική μελέτη.

Επίσης, πρέπει να φαίνεται η θέση των οπλισμών στους στύλους.

2.4. Τοπικές τομές στα σημεία αλλαγής στάθμης.

2.5. Τα σταθερά σημεία των κατακόρυφων φερόντων στοιχείων και ο καθορισμός των θέσεων όλων των κατακόρυφων και οριζόντιων στοιχείων της κατασκευής με αναλυτικές αποστάσεις.

2.6. Το βάθος θεμελίωσης και οι διαστάσεις και οι θέσεις όλων των στοιχείων της θεμελίωσης (πέδιλα, συνδετήριοι δοκοί, κλπ.) τα σταθερά των κατακόρυφων φερόντων στοιχείων και οι αποστάσεις τους από δύο κάθετους άξονες εξαρτημένους από σταθερά σημεία του οικοπέδου (οικοδομικές γραμμές, πλευρές, κορυφές, κλπ.).

2.7. Στις κατόψεις της φέρουσας κατασκευής σημειώνονται και καθορίζονται γεωμετρικά όλα τα κενά των πλακών (φωταγωγοί, κλπ.) και όλες οι τρύπες διέλευσης των βασικών αγωγών εγκαταστάσεων (καπναγωγοί, αεραγωγοί, υδρορροές, αποχετεύσεις, κλπ.).

3. Σχέδια λεπτομερειών.

Τα παραπάνω σχέδια πρέπει να συνοδεύονται και από σχέδια λεπτομερειών για ειδικά στοιχεία ή ειδικές κατασκευές της φέρουσας κατασκευής (σχάρες, κελύφη, μυκητοειδή πτυχώματα, προσεταμένα στοιχεία, στέγες, κεκαμμένες ή κυκλικές δοκοί, μεγάλοι πρόβολοι, κλίμακες ειδικής μορφής, κόμβοι σιδηρών κατασκευών, κόμβοι ζευκτών κλπ.). Τα σχέδια λεπτομερειών συνοδεύονται και από αναπτυγμάτων οπλισμών.

4. Υπόμνημα.

Σε κάθε σχέδιο υπάρχει υπόμνημα με σκιαφήματα και παρατηρήσεις. Για παράδειγμα σε κατασκευές οπλισμένου σκυροδέματος το υπόμνημα καθορίζει τους συνδετήρες (μορφή, πυκνότητα στους κόμβους, κλπ.) τους οπλισμούς των τοιχωμάτων (κατακόρυφοι οριζόντιοι, παραστάδες), τον τύπο των πλεγμάτων που χρησιμοποιούνται, το μήκος των αναμονών, κλπ.

Άρθρο 13.

Προδιαγραφές σύνταξης στατικών μελετών σε περίπτωση προσθήκης.

Οι παρακάτω προδιαγραφές καλύπτουν μελετητική εργασία πέρα από την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του Π.Δ. 696/74.

1. Σε περίπτωση που υπάρχει άδεια και μελέτη με πρόβλεψη προσθήκης, απαιτείται :

1.1. Υποβολή έκθεσης αυτοψίας που αναφέρεται :

α) Στην εφαρμογή της συγκεκριμένης μελέτης ως προς την διάταξη των φερόντων στοιχείων της υπάρχουσας κατασκευής, τις γεωμετρικές διαστάσεις των διατομών και τους οπλισμούς όπου αυτοί είναι εμφανείς (ανακρινόμενες).

β) Στη χρήση του κτιρίου και την διαπίστωση τήρησης των παραδοχών της μελέτης από απόψεως φορτίων.

γ) Στη διαπίστωση της συμπεριφοράς του υπάρχοντος κτιρίου, καθώς και στον εντοπισμό και την αποτύπωση εμφανών ρωγμών, υπερβολικών παραμορφώσεων, καθιζήσεων ή άλλων βλαβών που τυχόν υπάρχουν τόσο στον φέροντα οργανισμό, όσο και στον οργανισμό πλήρωσας.

Διαπίστωση της υπάρξεως βύθρου, ρεμάτων, εκσκαφών κλπ. σε θέσεις που μπορούν να επηρεάσουν τη συμπεριφορά του κτιρίου.

δ) Συμπέρασμα για την φέρουσα ικανότητα του υπάρχοντος σαν σύνολου και των μεμονωμένων στοιχείων του. Σε περίπτωση διαπιστώσεως βλαβών που αφήνουν επιφυλάξεις για την φέρουσα ικανότητα του υπάρχοντος, η έρευνα επεκτείνεται σε :

δ1) Στοιχεία του ιστορικού της κατασκευής από μαρτυρίες, ημερολόγιο, επιμετρήσεις, συμφωνητικά, κλπ. που τυχόν υπάρχουν και βοηθούν στον σχηματισμό της σωστής εικόνας.

δ2) Αξιολόγηση όλων των πάρα πάνω δεδομένων που βασίζεται ακόμα σε δοκιμασίες και ελέγχουν (πυρηνοληψία, διαπιστώσεις παχών πλακών, αναζητήσεις οπλισμών, αποκαλύψεις θεμελίων, ξύλινων ή σιδηρών στοιχείων κλπ.) που κρίθηκαν απαραίτητοι από τους υπογράφοντες μηχανικούς :

1.2. Φωτοαντίγραφα των κατόψεων φέροντος οργανισμού (ξυλότυπων) εφόσον υπάρχουν με αναγραφή του αριθμ. άδειας.

1.3. Διάταξη φέροντος οργανισμού (ξυλότυπους) του υπάρχοντος κτιρίου (αν διαφέρει από την συγκεκριμένη) με ενδείξεις των γεωμετρικών στοιχείων.

Οι θέσεις πυρηνοληψίας, τομών, αποκαλύψεως, πεδίων, κλπ., εφόσον έγιναν, καθώς επίσης και οι θέσεις ρωγμών, βελών, καθιζήσεων κλπ. εφόσον υπάρχουν και επηρεάζουν τη στατική αντοχή σημειώνονται πάνω στα σχέδια αυτά ή πάνω στα φωτοαντίγραφα της προηγούμενης παραγράφου 2.

1.4. Υπολογισμό όλων των στοιχείων που επηρεάζονται από την προσθήκη και δεν καλύπτονται από την πρόβλεψη.

1.5. Μελέτη ενισχύσεως (υπολογισμός, σχέδια και τεχνική περιγραφή) αν χρειάζεται.

1.6. Αποτελέσματα των εργαστηριακών ερευνών αντοχής σκυροδέματος, υπάρχοντων οπλισμών, ικανότητας εδάφους, κλπ. εφόσον πραγματοποιηθούν.

2. Σε περίπτωση που υπάρχει άδεια και μελέτη χωρίς πρόβλεψη, απαιτείται :

2.1. Υποβολή έκθεσης αυτοψίας όπως προηγούμενως.

2.2. Αντίγραφο συγκεκριμένης κάτοψης φέροντος οργανισμού (ξυλότυπου) όπως προηγούμενως.

2.3. Διάταξη φέροντος οργανισμού όπως κατασκευάστηκε (όπως προηγούμενως), εφόσον διαφέρει από την συγκεκριμένη.

2.4. Υπολογισμό όλων των στοιχείων που επηρεάζονται από την προσθήκη και όλων άλλων ο μελετητής κρίνει απαραίτητα και αντισεισμικό έλεγχο προσθήκης και υπάρχοντος για την εκτίμηση της πιθανολογούμενης αντοχής.

2.5. Μελέτη ενισχύσεως (υπολογισμούς, σχέδια και τεχνική περιγραφή) αν χρειάζεται.

2.6. Αποτελέσματα εργαστηριακών ερευνών, εφόσον πραγματοποιηθούν.

3. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει άδεια ούτε μελέτη, απαιτείται :

3.1. Υποβολή έκθεσης αυτοψίας που αναφέρεται στις παραγράφους γ, δ της περίπτωσης 1.1.

3.2. Έλεγχος της αντοχής σκυροδέματος με πυρηνοληψία ή άλλη δοκιμή μέθοδο. Κατά την πυρηνοληψία λαμβάνονται 3 τουλάχιστον δοκίμια ανά οικοδομή και μέχρι 100 μ3 οπλισμένου σκυροδέματος και ένα επί πλέον δοκίμιο ανά 100 μ3 μέχρι των 400 μ3.

Για την κατά προσέγγιση εκτίμηση του όγκου αυτού λαμβάνονται 0,25 μ2 σκυροδέματος ανά 1,0 μ2 κατόψεως ξυλότυπου ή θεμελιώσεως. Επιτρέπεται ακριβής υπολογισμός.

Σε περίπτωση σκυροδέματος ποιότητας Β 120 επιτρέπεται μακροσκοπικός έλεγχος χωρίς τις παραπάνω δοκιμές.

3.3. Έλεγχος ποιότητας και ποσότητας οπλισμών με ενδεικτικές τομές ίσες τουλάχιστον με τον παραπάνω αριθμό δοκιμών.

3.4. Ενδεικτικός έλεγχος διαστάσεων πεδίων, ίσων σε αριθμό με το 20 % του αριθμού πεδίων και όχι λιγότερα των τριών.

3.5. Είναι δυνατόν να επιβάλλεται μεγαλύτερος αριθμός ελέγχων σε περίπτωση εμφανίσεως ρωγμών, καθιζήσεων, υπερβολικών βελών και λοιπών βλαβών ή σε περιπτώσεις κτιρίων συγκεντρώσεως κοινοί.

3.6. Αποτύπωση του φέροντος οργανισμού (ξυλότυποι) με τις γεωμετρικές διαστάσεις των στοιχείων του.

3.7. Στατικός και αντισεισμικός υπολογισμός της υπάρχουσας κατασκευής. Σε περίπτωση κτιρίου με σκελετό οπλισμένου σκυροδέματος ο υπολογισμός βασίζεται στην πιθανολογούμενη αντοχή σκυροδέματος και το πιθανολογούμενο ποσοστό οπλισμού, όπως αυτό προέκυψε από τις έρευνες των παραγράφων 2 και 3.

3.8. Μελέτη ενισχύσεως όπου χρειάζεται.

3.9. Αποτελέσματα εργαστηριακών ερευνών.

3.10. Απαλλαγή από τον έλεγχο θεμελίων και τον έλεγχο των υπαρχόντων κατακόρυφων στοιχείων σε περίπτωση που αυτά δεν φορτίζονται από τη νέα κατασκευή, όπως π.χ. Κάθε άλλη περίπτωση υπάρχουσας οικοδομής θεωρείται ενδιάμεση των περιπτώσεων 1,2 και 3 και αντιμετωπίζεται ανάλογα.

Δεν απαιτείται η τήρηση ολόκληρης της προηγούμενης διαδικασίας σε περίπτωση προσθήκης επιφάνειας μικρότερης από το 20 % της επιφάνειας υπάρχοντος ορόφου ή ελαφροκατασκευών με φορτία μικρότερα από το 20 % του φορτίου ορόφου.

Και στις τρεις περιπτώσεις 1,2 και 3 ο επιβλέπων μηχανικός δικαιούται και υποχρεούται να αναθεωρηθεί, τροποποιεί και συμπληρώνει τις αναφερόμενες πάρα πάνω μελέτες και να προσαρμόζει κατάλληλα την κατασκευή εφόσον αυτό απαιτείται από τις παρούσες διατάξεις κατά την εκτέλεση της προσθήκης συνθήκες.

Οι εκθέσεις αυτοψίας (1.1, 2.1, 3.1.) αντικαθιστούν τις μέχρι τώρα δηλώσεις αντοχής οι οποίες καταργούνται.

Άρθρο 14.

Προδιαγραφές για την σύνταξη μελετών εγκαταστάσεων.

1. Μελέτη υδραυλικών εγκαταστάσεων, γενικό σχέδιο υδραυλικών εγκαταστάσεων.

Η μελέτη αυτή πρέπει να συνοδεύεται από τα ακόλουθα στοιχεία :

Κάτοψη του πρώτου επιπέδου του κτιρίου (ισογείου ή υπογείου αν υπάρχει) στο οποίο φαίνεται :

α) Η θέση των υδρομετρητών και οι διαδρομές των σωλήνων παροχών από τους υδρομετρητές μέχρι τα σημεία εκκίνησης των κατακόρυφων τμημάτων τους.

β) Το οριζόντιο δίκτυο αποχέτευσης ακαθάρτων (φρεάτια, σωληνώσεις, μηχανοσφώνες, κλπ.) και ο τρόπος διάθεσής τους (Σύνδεση με δίκτυο της πόλης, βόθρος, κλπ.).

γ) Το οριζόντιο δίκτυο απομάκρυνσης των ομβρίων όλης της οικοδομής και των διαμορφωμένων ακάλυπτων χώρων του οικοπέδου.

1.1. Ύδρευση

1.1.1. Τεχνική περιγραφή που περιλαμβάνει :

α) Τα υλικά που προβλέπονται να χρησιμοποιηθούν

β) Τις προδιαγραφές των υλικών (αριθμ. ΕΛΟΤ αν υπάρχει).

γ) Τον τρόπο εγκατάστασης και σύνδεσης (περιγραφή ή αναφορά σε συγκεκριμένες ή παραδεδομένες τεχνικές οδηγίες).

δ) Το σύστημα ή τη μέθοδο που έχει επιλεγεί για την ύδρευση του κτιρίου. (δίκτυο πόλης, δεξαμενές).

1.1.2. Τεύχος υπολογισμών.

α) Περιλαμβάνει τους αναγκαίους υπολογισμούς στις περιπτώσεις που απαιτούνται (ξενοδοχεία, βιομηχανίες, νοσοκομεία, κ.λπ.) ώστε να προκύπτουν οι διαμέτροι των σωληνώσεων και η απαιτούμενη πίεση στην κεφαλή του δικτύου.

β) Για μονοκατοικίες ή κτίρια οριζοντίων ιδιοκτησιών, με ανεξάρτητο υδρομετρητή για κάθε ιδιοκτησία, δεν απαιτείται τεύχος υπολογισμών.

1.1.3. Σχέδια κατασκευής.

1.1.3.1. Κατόψεις όλων των ορόφων στις οποίες φαίνονται :

α) Οι θέσεις των υδραυλικών υποδοχέων στους διάφορους χώρους του κτιρίου.

β) Η γραμμή παροχής κάθε ιδιοκτησίας και τα δίκτυα διανομής ζεστού και κρύου νερού. Η τροφοδότηση των κοινοχρήστων χώρων και του δικτύου άρδευσης κήπου, όπου υπάρχουν.

γ) Το υλικό κατασκευής, η διάμετρος και ο τύπος των σωλήνων των δικτύων, οι διακόπτες, δικλίδες κλπ.

δ) Υπόμνημα που δείχνει τη διάκριση των σωληνώσεων ζεστού - κρύου νερού, καθώς και τους συμβολισμούς διακοπών, δικλίδων, κλπ. κάθε είδους, κλπ. καθώς και κάθε άλλη ένδειξη απαραίτητη για την κατανόηση των σχεδίων.

1.1.3.2. Διάγραμμα ύδρευσης, στο οποίο να εμφανίζεται η σύνδεση των διαφόρων υποδοχέων πάνω στα κατακόρυφα και τα οριζόντια δίκτυα. Επίσης η διάμετρος των σωλήνων και των απορροητικών οργάνων των δικτύων (βάνες, κρουνοί, βαλβίδες, κλπ.).

1.1.3.3. Κατασκευαστικά σχέδια δεξαμενών αποθήκευσης ή εξίσωσης αντλιοστασίων και κάθε άλλης κατασκευής που χρειάζεται σε περιπτώσεις ανυπαρξίας ή ανεπάρκειας του δικτύου πόλεως καθώς επίσης και σε κτίρια με ειδικές απαιτήσεις (βιομηχανίες, νοσοκομεία, ξενοδοχεία, κλπ.).

1.2. Αποχέτευση Ακαθάρτων.

1.2.1. Τεχνική περιγραφή που περιλαμβάνει :

α) Τα υλικά που προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν

β) Τις προδιαγραφές των υλικών (αριθμ. ΕΛΟΤ αν υπάρχει).

γ) Τον τρόπο εγκατάστασης και σύνδεσης (περιγραφή ή αναφορά σε συγκεκριμένες ή παραδεδομένες τεχνικές οδηγίες).

δ) Το σύστημα ή τη μέθοδο που έχει επιλεγεί για την αποχέτευση ακαθάρτων και βροχής (δίκτυα πόλεως, βόθροι, συστήματα επεξεργασίας αποβλήτων, κλπ.).

ε) Προβλεπόμενα συστήματα προστασίας περιβάλλοντος.

1.2.2. Τεύχος υπολογισμών που περιλαμβάνει :

α) Τους αναγκαίους υπολογισμούς από τους οποίους προκύπτουν οι διαμέτροι των σωληνώσεων (μέθοδος υδραυλικών υποδοχέων ή άλλη).

1.2.3. Σχέδια κατασκευής

1.2.3.1. Κατόψεις όλων των ορόφων στις οποίες φαίνονται

α) Οι θέσεις των υδραυλικών υποδοχέων στους διάφορους χώρους του κτιρίου.

β) Το εσωτερικό και εξωτερικό δίκτυο αποχέτευσης με ενδείξεις του υλικού κατασκευής, της διαμέτρου των σωλήνων, των σιφωνιών, φρεατίων, παγίδων, στομιών καθαρισμού κλπ.

γ) Οι σωλήνες αερισμού του δικτύου αποχέτευσης με ενδείξεις του υλικού κατασκευής και των διαμέτρων τους κλπ.

δ) Υπόμνημα με τους συμβολισμούς των σωλήνων, φρεατίων, ειδικών τεμαχίων, παγμάτων, κλπ.

1.2.3.2. Διάγραμμα αποχέτευσης στο οποίο να εμφανίζεται η σύνδεση των διαφόρων υδραυλικών υποδοχέων πάνω στα κατακόρυφα και τα οριζόντια τμήματα των δικτύων.

Επίσης η ποιότητα και η διάμετρος των σωλήνων και των εξαρτημάτων των δικτύων (σιφωνία, βαλβίδες, φρεάτια, κλπ.) και οι σωλήνες αερισμού του δικτύου.

1.2.4. Μελέτη διάθεσης των ακαθάρτων εφόσον απαιτείται που περιλαμβάνει :

α) Κατασκευαστικά σχέδια δεξαμενής συγκέντρωσης και αντλιοστασίου ανύψωσης, σε περίπτωση που κάποιοι χώροι του κτιρίου δεν μπορούν να αποχετευθούν δια βαρύτητας στο δίκτυο αποχέτευσης της πόλης.

β) Υπολογισμό χωρητικότητας και κατασκευαστικά σχέδια σηπτικού και απορροητικού βόθρου, σε περίπτωση ανυπαρξίας δικτύου αποχέτευσης πόλεως.

γ) Εγκεκριμένη από την αρμόδια υπηρεσία μελέτη διάθεσης λυμάτων, όπως απαιτείται σε ειδικές περιπτώσεις βιομηχανιών, κτηνοτροφικών μονάδων, μεγάλων τουριστικών εγκαταστάσεων κλπ. κατά τις οικείες διατάξεις.

1.3. Αποχέτευση ομβρίων.

Κάτοψη του δώματος της οικοδομής στην οποία φαίνεται ο τρόπος απορροής των ομβρίων, οι θέσεις συγκεντρώσεως των, οι θέσεις και οι διατομές των αγωγών απομάκρυνσης (κατακόρυφων στηλών), τα υλικά κατασκευής, κλπ. Τα στοιχεία αυτά στους λοιπούς ορόφους φαίνονται στις κατόψεις της παρ. 1.2.3.1.

2. Μελέτες λοιπών συστημάτων

Γενικά

Σαν λοιπές εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την λειτουργία ενός κτιρίου, θεωρούνται οι παρακάτω :

2.1. Θέρμανση

2.2. Κλιματισμού - Αερισμού

2.3. Ηλεκτρικές ισχυρών ρευμάτων

2.4. Πυροπροστασίας

2.5. Ανυψωτικών συστημάτων (ανελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες, κλπ.).

2.6. Ηλεκτρικών υποσταθμών υποβιβασμού τάσεως.

Η μελέτη των εγκαταστάσεων των κτιρίων αποτελείται από την Γενική Μελέτη Δικτύων και τις επί μέρους μελέτες για όσες εγκαταστάσεις προβλέπεται να υποβάλλονται από τις ισχύουσες διατάξεις (ΓΟΚ, άλλους κανονισμούς ή ειδικές διατάξεις).

Α. Γενική Μελέτη δικτύων.

Η γενική μελέτη των δικτύων περιλαμβάνει :

α) Γενικό Τοπογραφικό Σχέδιο του οικοπέδου με τα δίκτυα παροχών του οικισμού.

β) Γενικά σχέδια εγκαταστάσεων.

γ) Γενικό Τοπογραφικό σχέδιο δικτύου παροχών.

Το γενικό τοπογραφικό σχέδιο των εγκαταστάσεων είναι αντίγραφο του τοπογραφικού σχεδίου της οικοδομής (χωρίς ενδείξεις διαστάσεων) και περιλαμβάνει τα παρακάτω στοιχεία των δικτύων παροχών πόλεως στη θέση του οικοπέδου :

1. Διαδρομή και βάθος αγωγών - δικτομέ - πίεση.

2. Τάση και θέση καλωδίων ηλεκτρικής ενέργειας.

Στο γενικό τοπογραφικό σχέδιο σημειώνονται η διαδρομή των δικτύων με διαφορετικές γραμμές για κάθε δίκτυο με σχετικό υπόμνημα.

Μέσα στο περίγραμμα του υπόψη κτιρίου ή εάν τούτο δεν είναι επαρκές σε παραπλήσιο εμφανή χώρο, αναγράφονται οι απαιτήσεις του κτιρίου σε :

1. Παροχή νερού σε κυβικά μέτρα ανά ώρα για πυρόσβεση.

2. Ηλεκτρική ενέργεια σε KVA (μονοφασικό, τριφασικό).

3. Άλλες τυχόν παροχές.

Γενικά σχέδια των εγκαταστάσεων.

Τα γενικά σχέδια των εγκαταστάσεων περιλαμβάνουν :

1. Τις συνδέσεις των εσωτερικών εγκαταστάσεων του κτιρίου με τα δίκτυα παροχών που φαίνονται στο γενικό τοπογραφικό σχέδιο, τις διατομές και τη θέση τους.

2. Τη θέση και το χώρο των κύριων στοιχείων όλων των εγκαταστάσεων του κτιρίου (μετρητές παροχών, κατανεμητές, λεβητοστάσια, μηχανοστάσια, δεξαμενές πετρελαίου, ψυχοστάσια, βόθροι, μηχανοσφώνες, εξωτερικά φρεάτια, εγκαταστάσεις επεξεργασίας αποβλήτων ή νερού, δεξαμενές, νερού, αντλιοστάσια, γεωώσεις, κλπ.).

3. Την οριζόντια πορεία των γενικών δικτύων και κατακόρυφες στήλες όλων των εγκαταστάσεων με κύριες διαστάσεις (διατομές, διάμετροι, κλπ.) ώστε να γίνεται εμφανής η σχετική μεταξύ τους θέση και σχέση.

Τα γενικά σχέδια των εγκαταστάσεων παρουσιάζονται σε κλίμακα 1 : 100 ή 1 : 50 εάν η πρώτη μικρή κλίμακα δεν δίνει αναγνώσιμα σχέδια.

Για κάθε δίκτυο εγκαταστάσεως χρησιμοποιείται η αντίστοιχη γραμμογραφία του γενικού τοπογραφικού σχεδίου με σχετικό υπόμνημα.

Β. Επί μέρους μελέτες.

Κάθε επί μέρους μελέτη εγκαταστάσεων περιλαμβάνει τα παρακάτω :

α) Τεχνική έκθεση.

β) Τεύχος υπολογισμών.

γ) Σχέδια κατασκευής.

2.1. Θέρμανση

2.1.1. Τεχνική έκθεση.

2.1.1.1. Ποιοί ελληνικοί κανονισμοί ή ποιές τεχνικές οδηγίες (ελληνικές ή ξένες) λήφθηκαν υπόψη κατά την σύνταξη της μελέτης.

2.1.1.2. Εξωτερικές μέσες και ελάχιστες θερμοκρασίες.

2.1.1.3. Εσωτερικές θερμοκρασίες χώρων.

2.1.1.4. Συντελεστές θερμοπερατότητας που λήφθηκαν κατά τον υπολογισμό με αναφορά στη μελέτη θερμομόνωσης.

2.1.1.5. Σύστημα ή ο προβλεπόμενος τρόπος θέρμανσης χώρων ή διαμερισμάτων.

2.1.1.6. Συνολικό απαιτούμενο θερμικό φορτίο.

2.1.1.7. Χρησιμοποιούμενη μορφή ενέργειας ή κύσιμο.

2.1.1.8. Προβλεπόμενα συστήματα προστασίας περιβάλλοντος.

2.1.1.9. Τα υλικά που προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν.

2.1.1.10. Προδιαγραφές υλικών (αριθμ. ΕΛΟΤ αν υπάρχει).

2.1.1.11. Τρόπος εγκατάστασης και συνδέσεως (περιγραφή ή αναφορά σε εγκεκριμένες ή παραδεδομένες τεχνικές οδηγίες).

2.1.2. Τεύχος υπολογισμών.

2.1.2.1. Πλήρες τεύχος υπολογισμών των στοιχείων της εγκατάστασης (λεβητοστάσιο, θερμαντικά σώματα, αντλίες θερμότητας, δίκτυα σωληνώσεων, δίκτυο αεραγωγών, στόμια θερμοσυσσωρευτών, ηλιακοί συλλέκτες, δεξαμενές καυσίμων, κλπ.).

2.1.2.2. Υπολογισμός και συγκεντρωτική κατάσταση των συντελεστών επιβάρυνσης και των συντελεστών διόρθωσης.

2.1.3. Σχέδια κατασκευής.

2.1.3.1. Σχέδια κατόψεων στην κλίμακα των αρχιτεκτονικών σχεδίων όπου φαίνονται :

— η θέση και οι διάμετροι των κατακόρυφων στηλών ή αεραγωγών, καθώς και των οριζόντιων διαδρομών τους.

— η θέση και το μέγεθος των θερμαντικών μονάδων και στοιχείων.

2.1.3.2. Σχέδιο κάλυψης λεβητοστασίου σε κλίμακα 1 : 50 ή 1 : 20 με διαστάσεις ελεύθερων χώρων κυκλοφορίας και εξυπηρέτησης.

2.1.3.3. Διάγραμμα σωληνώσεων, αεραγωγών, κεντρικών καλωδίων, κλπ. στο οποίο φαίνονται τα στοιχεία της εγκατάστασης, οι διάμετροι, τα μεγέθη των σωληνίων και οι αυτοματισμοί.

2.2. Αερισμός - κλιματισμός.

2.2.1. Τεχνική έκθεση.

2.2.1.1. Ποιοί ελληνικοί κανονισμοί ή ποιές τεχνικές οδηγίες (ελληνικές ή ξένες) λήφθηκαν υπόψη κατά την σύνταξη της μελέτης.

2.2.1.2. Εξωτερικές μέσες και μέγιστες θερμοκρασίες.

2.2.1.3. Εσωτερικές θερμοκρασίες χώρων.

2.2.1.4. Συντελεστές θερμοπερατότητας που λήφθηκαν κατά τον υπολογισμό, με αναφορά στη μελέτη θερμομόνωσης.

2.2.1.5. Εναλλαγές αέρα που λήφθηκαν κατά τον υπολογισμό του αερισμού των χώρων (αίθουσες, μαγειρεία, λουτρά, κλπ.).

2.2.1.6. Σύστημα ή ο προβλεπόμενος τρόπος κλιματισμού χώρων ή διαμερισμάτων.

2.2.1.7. Συνολικό απαιτούμενο ψυκτικό φορτίο.

2.2.1.8. Χρησιμοποιούμενη μορφή ενέργειας.

2.2.1.9. Προβλεπόμενα συστήματα προστασίας περιβάλλοντος.

2.2.1.10. Τα υλικά που προβλέπεται να χρησιμοποιηθούν.

2.2.1.11. Προδιαγραφές υλικών (αριθμ. ΕΛΟΤ αν υπάρχει).

2.2.1.12. Τρόποι εγκατάστασης και συνδέσεων (περιγραφή ή αναφορά σε εγκεκριμένες ή παραδεδομένες τεχνικές οδηγίες).

2.2.2. Τεύχος υπολογισμών.

2.2.2.1. Πλήρες τεύχος υπολογισμών των στοιχείων της εγκατάστασης (ψυχοστάσιο, κλιματιστικές μονάδες, αντλίες θερμότητας, δίκτυο αεραγωγών, στόμια, κλπ.).

2.2.3. Σχέδια κατασκευής.

2.2.3.1. Σχέδια κατόψεων στην κλίμακα των αρχιτεκτονικών σχεδίων όπου φαίνονται :

— η θέση και οι διάμετροι των κατακόρυφων αεραγωγών καθώς και των οριζόντιων διαδρομών τους.

— η θέση και το μέγεθος των ψυκτικών μονάδων και στοιχείων.

2.2.3.2. Σχέδιο κάλυψης ψυχοστασίου σε κλίμακα 1 : 50 ή 1 : 20 με διαστάσεις ελεύθερων χώρων κυκλοφορίας και εξυπηρέτησης.

2.2.3.3. Διάγραμμα αεραγωγών και κεντρικών καλωδίων, κλπ. στο οποίο φαίνονται τα στοιχεία της εγκατάστασης, οι διάμετροι, τα μεγέθη και οι αυτοματισμοί.

2.3. Ηλεκτρικές Εγκαταστάσεις Ισχυρών Ρευμάτων.

2.3.1. Τεχνική έκθεση που αναφέρει :

2.3.1.1. Ποιοί ελληνικοί κανονισμοί ή ποιές οδηγίες (ελληνικές ή ξένες) λήφθηκαν υπόψη κατά την σύνταξη της μελέτης.

2.3.1.2. Τεχνική περιγραφή της εγκατάστασης.

2.3.1.3. Προδιαγραφές υλικών (αριθμ. ΕΛΟΤ αν υπάρχει).

2.3.2. Τεύχος υπολογισμών.

2.3.2.1. Υπολογισμός και κατανομή φορτίων για κάθε φάση. Υπολογισμός των γενικών ασφαλειών και διακοπών των πινάκων.

2.3.2.2. Οι παρὰ πλάνω υπολογισμοὶ δὲν εἶναι ἀναγκαῖοι γιὰ μονοφασικοὺς πίνακες με γενικὴ ἀσφάλεια 35A ἢ τριφασικοὺς πίνακες 3 X 35A καὶ μικρότερους.

2.3.3. Σχέδια κατασκευῆς.

2.3.3.1. Σχέδια κατόψεων στὴν κλίμακα τῶν αρχιτεκτονικῶν σχεδίων στα ὁποῖα εμφανίζονται οἱ θέσεις τῶν πινάκων καὶ υποπινάκων, οἱ θέσεις καὶ τὰ μεγέθη τῶν γραμμῶν φορτίων κινήσεως καὶ φορτίων ἐκτὸς φωτισμοῦ καὶ ἡ κατανομή τῶν γραμμῶν στους διάφορους χώρους.

2.3.3.2. Μονογραμμικὰ σχέδια ὅλων τῶν ηλεκτρικῶν πινάκων καὶ υποπινάκων με ἀναφορά τοῦ μεγέθους τῶν ὀργάνων διακοπῆς, τῶν ασφαλειῶν καὶ τῶν αὐτομάτων.

2.4. Πυροπροστασία.

2.4.1. Τεχνικὴ ἐκθεση πού ἀναφέρει :

2.4.1.1. Ποιοὶ ἐλληνικοὶ κανονισμοὶ ἢ ποιές ὁδηγίες (ἐλληνικὲς ἢ ξένες) λήφθηκαν ὑπόψη κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης.

2.4.1.2. Τεχνικὴ περιγραφή τῶν συστημάτων πυροπροστασίας τῶν κτιρίων.

2.4.1.3. Το πλῆθος καὶ τὸ μέγεθος τῶν πυροσβεστικῶν συσκευῶν καὶ στοιχείων (φωληές, αὐτόματοι κατασβεστήρες, φορητὲς συσκευές, κλπ.) καὶ τῶν συσκευῶν καὶ στοιχείων ἀνιχνεύσεως.

2.4.1.4. Προδιαγραφές υλικῶν (αριθ. ΕΛΟΤ ἂν ὑπάρξει).

2.4.1.5. Τρόπος ἐγκατάστασης καὶ σύνδεσης (περιγραφή ἢ ἀναφορά σε ἐγκεκριμένες ἢ παραδεδεγμένες τεχνικὲς ὁδηγίες).

2.4.2. Τεύχη υπολογισμῶν.

Τεύχος υπολογισμῶν τῶν στοιχείων τῆς ἐγκατάστασης (πιστικά δοχεῖα, ἀντλίες, συμπιεστές, δίκτυο σωληνώσεων ζώνες ἀνιχνεύσεως).

2.4.3. Σχέδια κατασκευῆς.

2.4.3.1. Μονογραμμικὰ σχέδια χωρὶς κλίμακα τῶν δικτύων πυροσβεσέως πού δείχνουν τὴν σύνδεση τῶν συσκευῶν καὶ στοιχείων πυροσβεσέως πάνω σ' αὐτά.

2.4.3.2. Ηλεκτρικὸ μονογραμμικὸ σχέδιο πᾶσανιχνεύσεως με τὸν ἀντίστοιχο ηλεκτρικὸ πῖνακα.

2.5. Ἀνυψωτικῶν συστημάτων.

(Ἀνελκυστήρες, κυλιόμενες σκάλες, κυλιόμενοι διάδρομοι, κλπ.).

2.5.1. Τεχνικὴ ἐκθεση πού ἀναφέρει :

2.5.1.1. Ποιοὶ ἐλληνικοὶ κανονισμοὶ ἢ ποιές ὁδηγίες (ἐλληνικὲς ἢ ξένες) λήφθηκαν ὑπόψη κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης.

2.5.1.2. Τὸ σύστημα πού ἐχει ἐπιλεγεί.

2.5.1.3. Το πλῆθος τῶν στάσεων, τὴν ταχύτητα ἀνυψώσεως ἢ μεταφοράς, τὸ σύστημα τῶν αὐτοματισμῶν, τὸ φορτίο ἀνυψώσεως ἢ μεταφοράς.

2.5.1.4. Προδιαγραφές υλικῶν.

2.5.2. Τεύχος υπολογισμῶν.

2.5.2.1. Περιλαμβάνει τις κύριες παραδοχές πού λήφθηκαν ὑπόψη κατὰ τὸν υπολογισμό.

2.5.2.2. Πλήρη υπολογισμό καὶ ἐλεγχον ἀντοχῆς τῶν κυρίων στοιχείων τῆς ἐγκατάστασης (συρματοσχοῖνα, ὁδηγοί, ἄξονες, κ.λπ.).

2.5.3. Σχέδια κατασκευῆς.

2.5.3.1. Κάτοψη μηχανοστασίου καὶ βροχοστασίου ὑπὸ κλίμακα 1 : 50 με διαστάσεις ἐλεύθερων χώρων κυκλοφορίας καὶ ἐξυπηρέτησης.

2.5.3.2. Τομή φρέατος ὑπὸ κλίμακα 1 : 50 με διαστάσεις μεταξύ στάσεων, ὕψος θαλάμου, ἐλεύθερο ὕψος κάτω ἀπὸ τὴν πρώτη καὶ πάνω ἀπὸ τὴν τελευταία στάση καὶ ἐλεύθερο ὕψος μηχανοστασίου.

2.5.3.3. Σχέδια λεπτομερειῶν ὅπου εἶναι ἀναγκαῖα προκειμένου γιὰ κυλιόμενες σκάλες ἢ κυλιόμενους διαδρόμους (ὕψος κουραστῆς, χειρολαβῶν, θυρῶν, πλατυσκάλων, ανοιγμάτων ἐπιθεωρήσεως καὶ ἐπισκευῶν, κλίσεις διαδρομῶν, καμπύλες διαδρομῶν, συστημάτων ασφαλείας, κλπ.) προκειμένου γιὰ σημαντικὲς ἐγκαταστάσεις κτιρίων, καταστημάτων,

τῶν, κίθουσῶν συνανθρωπείῳ ἀνθρώπῳ, υπογείων σταθμῶν αὐτοκινήτων κλπ.

2.6. Ηλεκτρικοὶ ὑποσταθμοί.

2.6.1. Τεχνικὴ ἐκθεση πού ἀναφέρει :

2.6.1.1. Ποιοὶ ἐλληνικοὶ κανονισμοὶ ἢ ποιές τεχνικὲς ὁδηγίες (ἐλληνικὲς ἢ ξένες) λήφθηκαν ὑπόψη κατὰ τὴν σύνταξιν τῆς μελέτης.

2.6.1.2. Τὸν τρόπο ἐξαερισμοῦ καὶ ἀπαγωγῆς τῆς θερμότητος τοῦ χώρου.

2.6.1.3. Αὐτοματισμοὺς καὶ συστήματα ασφαλείας.

2.6.1.4. Προδιαγραφές υλικῶν.

2.6.1.5. Γεωώσεις.

2.6.2. Τεύχος υπολογισμῶν.

Υπολογισμοὶ κυρίων στοιχείων ἐγκατάστασης (ἐξαεριστήρες, κυκλοφορία αἵρος, ἀπαγωγῆς θερμότητος, λεκάνες ἀπορροῆς, ράβδοι, μονωτήρες, κλπ.).

2.6.3. Σχέδια κατασκευῆς.

2.6.3.1. Σχέδια κατόψεως ὑπὸ κλίμακα 1 : 50 με διαστάσεις ἐλεύθερου χώρου κυκλοφορίας καὶ ἐξυπηρέτησεως.

2.6.3.2. Τομή κατὰ τὸ ὕψος (κλ. 1 : 50).

2.6.3.3. Μονογραμμικὸ σχέδιο πινάκων ζεύξεως, αὐτοματισμῶν καὶ ασφαλίσεως με ἀναφορά τῶν μεγεθῶν τῶν ὀργάνων διακοπῆς, ζεύξεως καὶ ἐνδείξεως.

2.6.3.4. Σχέδια κατασκευῆς γεωώσεων καὶ σημεῖα συνδέσεως αὐτῶν.

Ἀρθρο 15.

Προδιαγραφές γιὰ μελέτες ἐπισκευῶν-διαρρυθμίσεων, κατεδαφίσεων, ἐκσκαφῶν, ἐπιχώσεων καὶ γιὰ ἀδείες κοπῆς δένδρων.

1. Ἐπισκευές-Διαρρυθμίσεις.

1.1. Χωρὶς ἐπέμβαση στὶς ὀψεις.

1.1.1. Τοπογραφικὸ διάγραμμα σύμφωνα με τὶς προδιαγραφές.

1.1.2. Σχέδια ἀποτύπωσης ὑπάρχουσας κατάστασης.

α) Κατόψεις ὅλων τῶν ἐπιπέδων, με γενικὲς ἐξωτερικὲς διαστάσεις, θέση καὶ μέγεθος ἐξωτερικῶν κουφωμάτων, ονομασία χώρων.

β) Τομές.

γ) Φωτογραφίες ὅλων τῶν ὀψεων.

1.1.3. Κατόψεις ὅλων τῶν ἐπιπέδων στα ὁποῖα γίνεται καινούργια διαρρύθμιση. Ἡ σύνταξή τους γίνεται σύμφωνα με τὶς προδιαγραφές γιὰ τὴν αρχιτεκτονικὴ μελέτη.

1.2. ΜΕ ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΟΨΕΙΣ

Ὅπως στὸ 1 καὶ ἐπιπρόσθετα (α) οἱ νέες ὀψεις, σύμφωνα με τὶς προδιαγραφές τῆς αρχιτεκτονικῆς μελέτης, (β) σχέδια λεπτομερειῶν γιὰ ὅσα στοιχεῖα ἀλλάζουν.

1.3. ΕΠΕΜΒΑΣΗ ΣΤΙΣ ΟΨΕΙΣ ΧΩΡΙΣ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ.

α) Τοπογραφικὸ διάγραμμα σύμφωνα με τὶς προδιαγραφές.

β) Φωτογραφίες τῶν ὀψεων.

γ) Νέες ὀψεις.

δ) Σχέδια λεπτομερειῶν γιὰ ὅσα στοιχεῖα ἀλλάζουν.

1.4. ΑΠΛΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΧΩΡΙΣ ΚΑΜΜΙΑ ΕΠΕΜΒΑΣΗ

α) Τοπογραφικὸ διάγραμμα σύμφωνα με τὶς προδιαγραφές.

β) Φωτογραφίες ὅλων τῶν ὀψεων.

1.5. ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΕΓΗΣ

Ὅπως 1.1., 1.2. καὶ ἐπιπρόσθετα (α) ὀψεις, ἀν ἐπηρεάζονται (β) λεπτομέρεια σὲ χαρακτηριστικὴ θέση τῆς στέγης, (γ) μελέτη τῆς νέας στέγης σύμφωνα με τὶς προδιαγραφές σὲ κλίμακα 1 : 20.

2. ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΗ

2.1. Τοπογραφικὸ ἐνδεικτικὸ τῆς θέσεως τοῦ κτίσματος.

2.2. Περιγράμματα κατόψεων σὲ κλίμακα 1 : 100.

2.3. Σχηματικὲς τομές.

2.4. Φωτογραφίες ὅλων τῶν ὀψεων.

2.5. Περιγραφή του κτιρίου και του τρόπου χρησιμοποίησης των ορόρων ιδιοκτησιών όπου χρειάζεται.

3. ΕΚΣΚΑΦΕΣ ΕΠΙΧΩΣΕΙΣ

3.1. Τοπογραφικό σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

3.2. 2 τομές, κάθετες μεταξύ τους, με πλήρη στοιχεία υπάρχουσας και τελικής διαμόρφωσης.

3.3. Κάτοψη χάραξης, με εξάρτηση από Ο.Γ. και στάθμες υπάρχουσας και τελικής διαμόρφωσης.

3.4. Έκθεση με τα τυχόν μέτρα προστασίας των ορόρων ιδιοκτησιών και των πρανών της εκσκαφής.

4. ΚΟΠΗ ΔΕΝΔΡΩΝ

4.1. Τοπογραφικό σύμφωνα με τις προδιαγραφές στο οποίο σημειώνεται η περιοχή αποψίλωσης ή τα σημεία που βρίσκονται τα δένδρα που πρόκειται να κοπούν, σαφώς ορισμένα με εξάρτηση από τις πλευρές του οικοπέδου ή γηπέδου.

4.2. Φωτογραφίες.

4.3. Περιγραφή του είδους και του αριθμού των δένδρων που πρόκειται να κοπούν.

Άρθρο 16.

ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΓΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΜΕΛΕΤΩΝ

1. ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙΜΑΚΕΣ

1.1. Τα σχέδια πρέπει να είναι διπλωμένα σε διαστάσεις (21×30).

1.2. Όπου στις προδιαγραφές αναφέρονται κλίμακες, αυτές μπορούν να είναι λεπτομερέστερες κατά την κρίση του μελετητή.

Η υπηρεσία σε εξαιρετικές περιπτώσεις μεγάλων σχεδίων μπορεί να επιτρέψει κλίμακες λιγότερο λεπτομερείς.

2. ΠΙΝΑΚΙΔΑ

2.1. Η πινακίδα είναι τοποθετημένη στο κάτω δεξιά ορθογώνιο 21×30 του σχεδίου, έτσι ώστε να φαίνεται όταν το σχέδιο είναι διπλωμένο.

2.2. Περιεχόμενα πινακίδας.

2.2.1. Εργοδότης.

2.2.2. Έργο.

2.2.3. Θέση έργου (νομός, πόλη ή οικισμός διευθύνση).

2.2.4. Μελετητής.

2.2.5. Θέμα σχεδίου.

2.2.6. Αριθμός σχεδίου (με διαίρεση ανάλογα με το αν είναι γενικό αρχιτεκτονικό ή λεπτομέρεια κλπ. π.χ. Α.1 ή Α.1) ανάλογη διαίρεση πρέπει να υπάρχει και για τα Στατικά, τις εγκαταστάσεις, κλπ. (Σ.1.-Η.1.-Υ.1.-Θ.1.).

2.2.7. Κλίμακα σχεδίου.

2.2.8. Περίοδος εκπόνησης της μελέτης π.χ. (Μάιος 1983).

2.2.9. Θέση υπογράφης και ημερομηνία μελετητή.

3. Γραφική παρουσίαση.

Η εμφάνιση όλων των μελετών και των σχεδίων που τα συνοδεύουν πρέπει απαραίτητα να είναι ευκρινής και ευανάγνωστη.

3.1. Γενικά σχέδια.

3.1.1. Τα τεμνόμενα στοιχεία παρουσιάζονται με πιο έντονες γραμμές από τα προβαλλόμενα.

3.1.2. Υπάρχει γραφική διαφοροποίηση για τα διάφορα βασικά δομικά στοιχεία π.χ. (φέρων οργανισμός - οπτοπλινθοδομές - λιθοδομές - τοιχεία μπατόν - ελαφρά πετάσματα, κλπ.).

3.2. Σχέδια λεπτομερειών.

3.2.1. Να υπάρχει διαφοροποίηση του κάθε υλικού.

4. Διαστάσεις στα σχέδια.

4.1. Στα γενικά σχέδια.

Όλες οι διαστάσεις πρέπει να είναι τοποθετημένες πάνω σε άξονες παράλληλους με το κτίσμα.

4.2. Στις λεπτομέρειες.

Υπάρχουν όλες οι διαστάσεις, γενικές και επί μέρους όλων των στοιχείων που παρουσιάζονται στα σχέδια λεπτομερειών.

Στα γενικά σχέδια οι διαστάσεις είναι εκφρασμένες σε μέτρα και εκατοστά. Στα σχέδια λεπτομερειών σε εκατοστά και χιλιοστά.

5. Συσκευασία μελέτης.

Όλα τα στοιχεία μελέτης υποβάλλονται μέσα στο φάκελλο. Στο εξώφυλλο του φακέλλου υπάρχει ετικέτα τυποποιημένη για όλες τις μελέτες, όπου υπάρχει θέση για τα βασικά στοιχεία της μελέτης.

Εργοδότης - έργο - θέση έργου - μελετητής - περίοδος εκπόνησης μελέτης - αριθμός άδειας και αναθεώρησών.

Στην εσωτερική πλευρά του εξώφυλλου είναι κολλημένος ο πίνακας υποβαλλόμενων στοιχείων περιεχόμενων της μελέτης.

Μέσα στο φάκελλο οι επιμέρους μελέτες και όλα τα δικαιολογητικά, έντυπα, κλπ. βρίσκονται σε υποφάκελλους.

Άρθρο 18.

Η ισχύς του παρόντος διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεσή του παρόντος διατάγματος.

Αθήνα, 20 Ιανουαρίου 1985.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Γ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ, ΟΙΚΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ